

УДК 316.343.6.000 (043.2)

Клімашевич Т.О.

Національний авіаційний університет, Київ

ПРОБЛЕМА СОЦІАЛЬНОЇ СПРАВЕДЛИВОСТІ В КОНТЕКСТІ СТАНОВЛЕННЯ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА В УКРАЇНІ.

Сутність поняття «громадянське суспільство» розкривається в наступному класичному визначенні: «громадянське суспільство – це суспільство, в якому діяльність різних видів інституцій, організацій, об'єднань та асоціацій незалежна від держави і слугує громадянам основою для вільного розвитку їх особистості, вираження їх власних поглядів, переконань, інтересів та очікувань». Феномен соціальної справедливості можна розглядати через призму тих моделей громадянського суспільства України, які на сьогодні існують в соціально-філософській думці, зокрема у *конфронтаційній*, *патерналістській* або *консенсусній* площині.

Соціальна справедливість у конфронтаційному громадянському суспільстві набуває статусу політико-правового механізму, головним призначенням якого є урегулювання взаємин між державою та суспільством, а також між різними соціальними групами.

У патерналістському громадянському суспільстві призначення соціальної справедливості визначається характером та змістом адміністративних органів, які з одного боку забезпечують індивідів необхідними матеріальними та духовними ресурсами, а з іншого позбавляють їх права приймати власні рішення. Відтак, члени суспільства не мають можливості проявити свою індивідуальність в питаннях соціально-політичного плану. Механізми соціальної справедливості за таких обставин втілюються в програми певних державних органів, головне призначення яких концентрується навколо контролю за поведінкою індивідів. В такій ситуації соціальна справедливість виступає у ролі Тези стримуючого фактору радикальних суспільних змін, але при цьому забезпечує реалізацію моральних норм та цінностей, які визнаються членами цього суспільства.

Консенсусна модель, яка, на мій погляд, є найоптимальнішою для громадянського суспільства України, передбачає особливості політичного устрою, соціальних груп, тенденції у розвитку всіх сфер суспільного життя, урахує взаємовідносини між індивідом та державою. Все це дає змогу говорити про виключне положення соціальної справедливості в умовах розвитку консенсусної моделі громадянського суспільства. Реалізація принципів соціальної справедливості здійснюється на всіх рівнях політичної влади, і вона стає фундаментальною основою повноцінного функціонування суспільства. Справедливість передбачає плідну взаємодію усіх сфер, в результаті якої стає перевагою не тільки окремого індивіда, а й усієї політичної системи.

В контексті даних міркувань постає питання про природу громадянської справедливості, яка ґрунтується на антиномії рівність – свобода. Боротьба за встановлення примату рівності або свободи в системі соціальних цінностей призводить до необхідності пошуку нових оптимальних концепцій соціальної справедливості.

Науковий керівник: Мокляк Л. І., доцент НАУ